

for samfundsudviklingen globalt og i Danmark. Indenfor TRIPS handler det om spørgsmål indenfor bl.a. patentrettigheder, herunder f.eks. ejendomsretten til vore gener, bioteknologi, medicin o.s.v. Det handler om kontrollen med nye teknologier, som kan forandre verden og gøre nogle rige og mægtige, andre fattige og udstødte. Indenfor GATS kan det medføre yderligere afregulering og liberalisering med bl.a. øget udbud og udlicitering til følge indenfor det offentlige område. Det handler f.eks. om liberalisering af tjenesteydelser indenfor vandforsyning, affaldshåndtering, miljøanlæg, offentlige skove, kultur-anlæg, fængsler, plejehjem o.s.v. Dette bør ses i sammenhæng med en eventuel ny generel WTO-runde med investeringsaftaler o.s.v. Alt i alt kan resultatet blive en globalisering uden demokrati, en rå kapitalisme uden menneskeligt ansigt.

Problemet med art. 133 skal herudover ses i sammenhæng med Nicetraktatens art. 229a. om indførelse af en EF-domstol for intellektuel ejendomsret. Et forslag til en lov herom er allerede fremsat af EU-kommissionen og behandles i øjeblikket i Ministerrådet. Forslaget kan først gennemføres, hvis der skabes hjemmel herfor ved ratifikationen af Nicetraktaten. Der er ingen tvivl om at gennemførelsen af en sådan ny EF-domstol vil kræve overladelse af suveræniteten efter grundlovens §20, hvilket da også erkendes af regeringen, men i Justitsministeriets redegørelse udskydes spørgsmålet om suverænitetsoverladelser ind til det tidspunkt, hvor EU's lov skal gennemføres, idet en sådan beslutning i givet fald skal vedtages af medlemsstaterne »i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser«. Det må anses for betænkeligt at udskyde en sådan afklaring til et senere tidspunkt i en situation, hvor den pågældende lovgivning allerede er under gennemførelse i EU's ministerråd. Det skal i den forbindelse også bemærkes, at hvis regeringen vil fastholde, at der blev overdraget suveræniteten under Amsterdamtraktatens art. 133 stk. 5, så er det umuligt at fastholde, at der ikke overdrages suveræniteten under Nicetraktatens art. 229a. Teknikken er nemlig den samme: Der skabes mulighed for at Ministerrådet på et senere tidspunkt beslutter at udvide EU's kompetence.

Ad 4.

Tættere unionssamarbejde som redskab til udvidelse af traktatens anvendelsesområde

Tættere unionssamarbejde kan med de nye regler i Nicetraktaten betegnes som en metode til at få vedtaget retsakter selv om der ikke kan samles det nødvendige antal stemmer herfor i EU's ministerråd. Efter de nuværende regler om tættere samarbejde kan dette kun etableres ved enstemmighed. Men efter Nicetraktatens regler kan det ske ved en flertalsbeslutning, også på områder – f.eks. skatteområdet – hvor beslutninger træffes med enstemmighed.

Det betyder at et flertal i EU's ministerråd får mulighed for at gennemføre en lovgivning på områder, hvor et eller flere lande hidtil har kunnet blokere en beslutning og på områder, hvor forslag om indførelse af kvalificeret flertal blev afvist under regeringskonferencen i Nice.

Dermed bliver tættere unionssamarbejde en metode til at omgå traktatfæstet vetoret og dermed i realiteten et redskab til at gennemføre en traktatændring uden at anvende den foreskrevne procedure for gennemførelse af traktatændringer (med ratifikation efter de nationale forfatningers bestemmelser).

Lad mig beskrive problemet med et eksempel:

Det franske EU-formandskab foreslog i Nice, at EU skulle have udtrykkelig hjemmel til at lovgive om direkte skatter, altså personskatter, fradragsordninger m.v. EU-kommissionen havde længe presset på for at få indført ensartede regler om bl.a. pensionsbeskatning (ret til fradrag ved indbetaling til pensionsordninger i udlandet). Hvis kommissionens forslag om harmonisering af pensionsskattereglerne gennemføres vil det trække tæppet væk under den danske pensionsafkastsskat.

Men kan der gennemføres sådanne nogle former for tættere unionssamarbejde på områder, hvor Danmark ikke har overladt suveræniteten, men hvor et flertal i EU's ministerråd imod Danmarks vilje vedtager en traktatfortolkning gående ud på at dette område nu ligger indenfor traktatens anvendelsesområde? Højesteret fastslog i sin dom, at hvis det med den fornødne sikkerhed kan fastslås at en EF-retsakt ligger udenfor suverænitetsafgivelsen ifølge tiltrædelsesloven, må danske domstole anse en sådan EF-retsakt for uanvendelig i Danmark. (EU-kommissionen for-